

Het gedwongen terugkeerbeleid in België : ontwikkelingen in 2017

Geert Verbauwhede, adviseur
Directeur Sectie Identificatie en Verwijderingen DVZ

► Aanpak openbare orde en nationale veiligheid

- Verwijdering van vreemdelingen die een gevaar voor openbare orde en nationale veiligheid betekenen, is prioriteit :
 - Onregelmatig verblijvende vreemdelingen → zo veel mogelijk tijdens verblijf in gevangenis identificeren en daarna rechtstreeks vanuit strafinstelling verwijderen:

Plaats vertrek	2014	2015	2016	2017 Totaal	Oktober
Gevangenis	353	779	847	750	76
Centrum	272	658	647	550	61
Overnachting centrum	/	/	101	78	12
Totaal	625	1437	1595	1378	149

- Verwijdering ongeacht nationaliteit; van zodra er reëel en actueel gevaar bestaat

► Nieuwe ontwikkelingen inzake aanpak openbare orde en nationale veiligheid

- Wetswijziging 24/02/2017 (in werking sinds 29/04/2017) inzake beëindiging verblijf :
 - Afschaffing van MB Terugwijzing en KB Uitzetting
 - Uitbreiding van categorieën waarvoor beëindiging verblijf kan beslist worden
 - Versoepeling procedure : o.a.
 - Afschaffing van Adviescommissie voor Vreemdelingen, die vervangen wordt door recht om gehoord te worden, alvorens beslissing wordt genomen
 - Bevoegdheid administratie en Minister
 - Niet steeds schorsend beroep

► Nieuwe ontwikkelingen inzake aanpak openbare orde en nationale veiligheid (2)

- Wetswijziging 24/02/2017 (in werking sinds 29/04/2017) inzake beëindiging verblijf :
 - Beëindiging verblijf nu ook mogelijk voor in België geboren vreemdelingen of voor leeftijd van 12 jaar aangekomen, en die in grote mate in regelmatig verblijf waren
 - Gekoppeld aan inreisverboden die afgewogen worden t.o.v. feiten, strafmaat (à charge) en in het hoorrecht geëvoceerde elementen (à décharge) – ook mogelijk voor onderdanen van de EER en hun familieleden

► Nieuwe ontwikkelingen inzake aanpak openbare orde en nationale veiligheid (3)

- Wetswijziging 24/02/2017 (in werking sinds 29/04/2017) inzake beëindiging verblijf :
 - Sinds inwerkingtreding van de wet werden 49 verblijfsvergunningen ingetrokken door de Staatssecretaris (waarvan 5 voorbereid door de cel radicalisme en 44 door de dienst gedetineerden)
- meeste personen bevinden zich nog in de strafinstellingen; tegen ongeveer de helft van beslissingen is beroep ingediend (nog geen uitspraken). In één geval is betrokken vreemdeling al vrijwillig naar zijn herkomstland teruggekeerd.

► Nieuwe ontwikkelingen inzake aanpak openbare orde en nationale veiligheid (5)

- Wetswijziging 24/02/2017 (in werking sinds 29/04/2017) inzake beëindiging verblijf :
 - Ter vergelijking : in 2016 werden 28 KB uitzetting en 61 MB Terugwijzing genomen, en in 2017 werden tot de wetswijziging 2 KB en 20 MB genomen.
 - Alle diensten van DVZ samen hebben sinds wetswijziging 113 beslissingen tot beëindiging van verblijf genomen (inclusief 49 eerder vermelde); → opgelet : verblijfsdiensten konden in verleden ook verblijf van vreemdelingen beëindigen om andere redenen (vb. stopzetting of falen van studies; intrekking arbeidskaart); dit is nog steeds mogelijk

► Capaciteit van de gesloten centra

- De capaciteit van de gesloten centra is sinds 2016 uitgebreid van 548 (01/01/2016) naar 567 (01/01/2017) tot 613 (29/11/2017)
- In het voorjaar 2018 zal in gesloten centrum van Merksplas een ASV-vleugel geopend worden, waar 14 bewoners kunnen opgevangen worden, waarvoor bijzonder regime aangewezen is (omwille van hun profiel, gedrag, ...)
- Uitbreiding capaciteit : verhoging capaciteit in bestaande centra (o.a. 127bis) + creatie van drie nieuwe centra (Holsbeek, Zandvliet, Jumet)

▶ Alternatieven detentie

- Creatie van werkgroep die moet onderzoeken welke alternatieven detentie kunnen gebruikt worden en werkbaar zijn + hoe effectiviteit van bestaande alternatieven verbeteren
- Bestaande alternatieven voor families :
 - Coaching thuis
 - Woonunits

▶ Alternatieven detentie (2)

- Coaching thuis :
 - Eerste stap in de alternatieven voor detentie voor families (conform artikel 74/9, §3) (sinds 2015 gebruikt)
 - Families mogen in hun woning blijven mits aan aantal voorwaarden wordt voldaan
 - Op dit ogenblik bereiken we een paar honderd families per jaar (capaciteitsproblemen) → output is OK (meeste families aanvaarden gesprek) → outcome is echter zeer laag (laatste 1,5 jaar geen effectieve vertrekkers)

► Alternatieven detentie (3)

- Woonunits :

- 27 woonunits → intakes :

	Grens	Dublin	Binnenland	Totaal
2015	79 (49 %)	21 (13%)	61 (38 %)	161
2016	60 (42%)	23 (16%)	61 (42%)	144
2017 (jan tot en met sept)	65 (51%)	10 (8%)	52 (41%)	127

- Outtakes : aantal verdwijningen is laatste 2 jaar gedaald maar is nog steeds hoog (2008 : 25 % → 2013 : + 40 % → 2017: 35 %)
- Aantal vertrekkende families ligt bij 33% (gedwongen + vrijwillig) (nov. 2017)
- Aantal families die verblijf krijgen (asiel, subsidiaire bescherming, ander verblijfsrecht) : 20 % (nov. 2017)

▶ Opsluiting in laatste instantie

- Woonunits in gesloten omgeving (plannen sinds 2011 – operationeel voorjaar 2018)
- Principes:
 - Pas ingezet als alternatieven niet gewerkt hebben (families hebben zich onttrokken van procedures in thuiscoaching en/of woonunits → moeten ook al in woonunits verbleven hebben)
 - Kort verblijf (strikt noodzakelijke voor beroepsprocedure – UDN – en organisatie van terugkeer → ongeveer twee weken) + geen lopende opschortende verblijfsprocedures

▶ Opsluiting in laatste instantie (2)

- Principes (vervolg):
 - Families moeten geïdentificeerd zijn (in bezit van documenten of snel verkrijgbaar)
 - Aangepast aan de noden van de kinderen, met de aangepaste omkadering, conform aanbevelingen Raad van Europa en jurisprudentie EHRM

Vragen? Questions?

geert.verbauwhede@ibz.fgov.be